

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги

• Ўзбекистон давлат ҳақон тилилари университети

ТАСДИҚЛАНГАН ВА АМАЛГА КИРИТИЛГАН

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги хузуридаги Олий ва ўрта махсус, профессионал таълим йўналишлари бўйича ўқув-услубий баҳолашлар фаолиятини мувофиқлаштирувчи қўлдан ёзилган 2021 йил 18 августдаги 3 - сония йўналишида маъқуллашган Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2021 йил 18 августдаги 356 - сония буйруғи билан тасдиқланган.

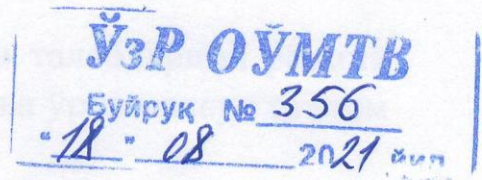
ЖОРИЙ УТИЛГАН

60112600 – Мактабгача ва бошланғич таълимда хорижий тил (тиллар бўйича) бакалаврият таълим йўналишининг малака талаблари

Махсус Малака талаблари "Олий таълим даъват таълим стандарти: Асосий қондалар", "Олий таълим йўналишлари ва мутахассонликлари классификатори", Ўзбекистон Республикаси Миллий малака рамкасига мувофиқ ислаб чиқилган ва расмий меъёрий-услубий ҳужжат ҳисобланади.

Ўзбекистон Республикаси хузурида Малака талаблари ҳақида қўлдан ёзилган ҳуқуқи Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига тегишлилар.

Тошкент

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН ВА КИРИТИЛГАН:

- Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети

ТАСДИҚЛАНГАН ВА АМАЛГА КИРИТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳузуридаги Олий ва ўрта махсус, профессионал таълим йўналишлари бўйича ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашнинг 2021 йил “17” августдаги 3- сонли йиғилишида маъқулланган. Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2021 йил “18” августдаги 356 - сонли буйруғи билан тасдиқланган.

ЖОРИЙ ЭТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги.

Мазкур Малака талаблари “Олий таълим давлат таълим стандарти. Асосий қоидалар”, “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификатори”, Ўзбекистон Республикаси Миллий малака рамкасига мувофиқ ишлаб чиқилган ва расмий меъёрий-услубий ҳужжат ҳисобланади.

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида Малака талабларини расмий чоп этиш ҳуқуқи Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига тегишлидир.

МУНДАРИЖА

Т/р	бет
1. <i>60112600-Мактабгача ва бошлангич таълимда хорижий тил (тиллар бўйича)</i> бакалаврият таълим йўналишининг умумий тавсифи	4
1.1. Қўлланиш соҳаси	4
1.1.1. <i>60112600-Мактабгача ва бошлангич таълимда хорижий тил (тиллар бўйича)</i> таълим йўналиши Малака талабининг қўлланиши	4
1.1.2. Малака талабларининг асосий фойдаланувчилари	4
1.2. <i>60112600-Мактабгача ва бошлангич таълимда хорижий тил (тиллар бўйича)</i> таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг тавсифи	4
1.2.1. <i>60112600-Мактабгача ва бошлангич таълимда хорижий тил (тиллар бўйича)</i> таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятининг соҳалари	4
1.2.2. <i>60112600-Мактабгача ва бошлангич таълимда хорижий тил (тиллар бўйича)</i> таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг объектлари	4
1.2.3. <i>60112600-Мактабгача ва бошлангич таълимда хорижий тил (тиллар бўйича)</i> таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг турлари.....	5
1.2.4. <i>60112600-Мактабгача ва бошлангич таълимда хорижий тил (тиллар бўйича)</i> таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий вазифалари	5
2. <i>60112600-Мактабгача ва бошлангич таълимда хорижий тил (тиллар бўйича)</i> таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий компетенцияларига қўйиладиган талаблар	6
2.1. Умумий компетенциялар.....	6
2.2. Касбий компетенциялар.....	7
Библиографик маълумотлар.....	7
Келишув варағи	8

1. 60112600-Мақтабгача ва бошлангич таълимда хорижий тил (тиллар бўйича) бакалавриат таълим йўналишининг умумий тавсфи

60112600-Мақтабгача ва бошлангич таълимда хорижий тил (тиллар бўйича) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрлаш кундузги таълим шаклида амалга оширилади. Йўналиш бўйича ўқитиш кредит-модуль тизими асосида амалга оширилади. Кундузги таълимда бакалавриат дастурининг меъёрий муддати 4 йил.

1.1. Қўлланиш соҳаси

1.1.1. 60112600-Мақтабгача ва бошлангич таълимда хорижий тил (тиллар бўйича) таълим йўналиши малака талабининг қўлланиши.

Малака талаби **60112600-Мақтабгача ва бошлангич таълимда хорижий тил (тиллар бўйича)** таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрловчи барча олий таълим ташкилотлари учун талаблар мажмуини ифодалайди.

1.1.2. Малака талабларининг асосий фойдаланувчилари:

- мазкур таълим йўналиш бўйича малака талаблари, ўқув режа ва фан дастурларини ишлаб чиқиш ва янгилаш, улар асосида ўқув жараёнини самарали амалга ошириш учун маъсул ҳамда ўз ваколат доирасида битирувчиларнинг тайёргарлик даражасига жавоб берадиган олий таълим ташкилотининг бошқарув ходимлари (ректор, проректорлар, ўқув бўлими бошлиғи, деканлар ва кафедра мудирлари) ва профессор ўқитувчилари;
- таълим йўналишининг ўқув режа ва фан дастурларини ўзлаштирувчи олий таълим ташкилотининг талабалари;
- бакалавриат битирувчиларининг тайёргарлик даражасини баҳолашни амалга оширувчи Давлат аттестация комиссиялари;
- таълимни бошқариш бўйича ваколатли давлат органлари;
- олий таълим ташкилотини молиялаштиришни таъминловчи органлар;
- олий таълим тизимини аккредитация ва сифатини назорат қилувчи ваколатли давлат органлари;
- кадрлар бунортмачилари ва иш берувчи ташкилот ва корхоналар;
- олий таълим ташкилотларига ўқишга кираётган абитуриентлар, уларнинг ота-оналари ва бошқа манфаатдор шахслар.

1.2. 60112600-Мақтабгача ва бошлангич таълимда хорижий тил (тиллар бўйича) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг тавсифи

1.2.1. 60112600-Мақтабгача ва бошлангич таълимда хорижий тил (тиллар бўйича) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг соҳалари:

60112600-Мақтабгача ва бошлангич таълимда хорижий тил (инглиз тили)– “Таълим” соҳасидаги йўналиш бўлиб, мактабгача ва умумий ўрта таълим муассасалари, мактабгача ва умумий ўрта таълим муассасалари тизимининг ташкилотлари, Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси ва тармоқ илмий тадқиқот институтлари, давлат бошқаруви органлари, оммавий ахборот воситалари, мактабгача ва умумий ўрта таълим муассасаларининг давлат ва нодавлат муассасаларида комплекс масалалар мажмуасини қамраб олади.

1.2.2. 60112600-Мақтабгача ва бошлангич таълимда хорижий тил (тиллар бўйича) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятининг объектлари:

- мактабгача таълим муассасалари, умумий ўрта таълим мактабларида хорижий тилни ўқитиш жараёни;
- ўқув-тарбия жараёнини ташкил этиш, ўқитишнинг илғор педагогик технологияларини қўллаш;
- хорижий тилни ўқитишнинг замонавий методикасини ишлаб чиқиш ва татбиқ этиш;

- ташкилот ва корхоналарда замонавий бошқарув тизимини ташкил этиш, ташкилий тузилмаларни оптималлаштириш, бошқарув самарадорлигини ошириш, меҳнатни рағбатлантириш жараёнлари.

1.2.3. 60112600-Мактабгача ва бошланғич таълимда хорижий тил (тиллар бўйича) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг турлари:

- мактабгача таълим муассасалари, умумий ўрта таълим тизимининг ихтисослигига мос таълим муассасаларида педагогик;
- ўқув-методик;
- илмий тадқиқот;
- таржимонлик;
- ташкилий- бошқарув.

1.2.4. 60112600-Мактабгача ва бошланғич таълимда хорижий тил (тиллар бўйича) таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий вазифалари

60112600-Мактабгача ва бошланғич таълимда хорижий тил (тиллар бўйича) таълим йўналиши бўйича Миллий малака рамкасининг б-малака даражаси ҳамда бакалавр касбий фаолиятларининг соҳалари, объектлари ва турларига мувофиқ бакалаврият битирувчиси қуйидаги касбий вазифаларни бажаришга қодир бўлиши лозим:

Мактабгача таълим муассасалари ва умумий ўрта таълим (бошланғич таълим) тизимининг ихтисослигига мос таълим муассасаларида педагогик фаолиятда:

- мактабгача таълим ва умумий ўрта таълимнинг (бошланғич таълим) мос таълим муассасаларида чет тилларни ўқитиш;
- мактабгача таълим ва умумий ўрта таълимнинг таълим (бошланғич таълим) тизимининг ихтисослигига мос таълим муассасаларида тайёргарлик йўналишида назарда тутилган ўқув фанлари бўйича назарий, амалий ва лаборатория машғулотларни ўтказиш;
- замонавий ахборот ва педагогик технологиялардан фойдаланиб ноаънанавий ўқув машғулотларини ўтказиш;
- ўқитилаётган фанлар бўйича ўқув машғулотларини ўтказиш учун зарур бўлган ўқув-методик ҳужжатларни тузиши, тайёрлаш ва расмийлаштириш;
- ўқитилаётган фан бўйича ўқув машғулотларини ўтказиш учун ўқитишнинг дидактик воситаларидан фойдаланиш;
- мустақил таълим ва илмий-иждодий тадқиқот ишлари натижасида ўқитилаётган фан бўйича педагогик фаолиятни мунтазам такомиллаштириб бориш.

Ўқув-методик фаолиятида:

- мактабгача таълим ва умумий ўрта таълим (бошланғич таълим) тизимининг ихтисослигига мос таълим муассасалари ва унинг тармоқ бошқармаларида методист бўлиб ишлаш олиш.
- хорижий тил ва адабиётини кичик ёшдаги болаларга ўқитиш бўйича ривожланган мамлакатларда қўлланилаётган самарали методларни ўрганиш ва таҳлил қилиш;
- инновацион методикаларни маҳаллий шароитга мослаштириш бўйича тавсиялар ишлаб чиқиш, амалиётга жорий этиш.

Илмий тадқиқот фаолиятида:

- тил, адабиёт ва таълим технологиялари соҳасида илмий текшириш институтларида кичик илмий ходим, тадқиқотчи-изланувчи, намунавий методикалар ва бошқалар бўйича экспериментал тадқиқотларни ўтказиш ва уларнинг натижаларига ишлов бериш;
- илмий-техникавий ҳисоботлар ва тушунтириш хатларини ишлаб чиқиш;
- ўтказилаётган тадқиқотлар мавзуси бўйича илмий обзорларни ишлаб чиқиш, рефератлар ва библиографияларни тузиш;

- илмий семинарлар, илмий-техникавий конференциялар ишида маърузачи, муҳокамаларда қатнашувчи ва референт сифатида иштирок этиш;
- илмий-техникавий ва соҳага оид журналларга мақола ва тақризлар тайёрлаш;
- интернет тармоғида энг янги илмий, адабий ва лисоний янгиликлар, янги педагогик технологиялар ва эксплуатацион ютуқлар ҳақидаги маълумотларни мақсадга йўналган ҳолда қидириш ва топиш;
- илмий-тадқиқот ва ишлаб чиқариш жамоаси таркибида (тайёрланганлик соҳага мос равишда) касбий фаолият масалаларини ечиш;
- тилшунослик ва адабиётшуносликка оид илмий тўпламлар, маҳаллий ва чет эл илмий-тадқиқот ютуқларини ўрганиш;
- касбий фаолият объекти йўналишига мос янги илмий натижалар, илмий адабиётлар ёки илмий-тадқиқот лойиҳаларини ўрганиш;
- матнларни нашрга тайёрлаш ва таҳрир қилиш, тақризлар ёзиш.

Таржимонлик фаолиятида:

- маориф, маданият, туризм соҳаларида, турли давлат муассасаларида, меҳмонхона, қўшма корхоналар, фирмаларда иш юритувчи, референт вазифасида ишлаш олиш;
- давлат бошқарув тизимида фаолият юрита олиш;
- техник ва бошқа таржима турларини амалга ошириш;
- ўрганган тилларидан она тилига таржима қилиш;
- меҳмонхоналарда ва сайёҳлик фирмаларида менежерлик ва маъмурий ходим сифатида ишлаш;
- чет тилларни интенсив шаклда ўргатиш (қисқа курслар);
- давлат ва давлатга қарашли бўлмаган хусусий ташкилотларда чет тиллардан таржимонлик қилиш;
- турли ҳажм ва мазмундаги иш қоғозлари билан ишлаш;
- бадиий, илмий асарларни чет тилидан она тилига таржима қилиш каби касбий фаолият турларини амалга ошириш.

Ташкилий-бошқарув фаолиятида:

- хорижий тил ва адабиётга оид турли тадбир, анжуман ва маърифий суҳбатларни ташкиллаштириш ва бошқариш;
- ахборот технологиялардан фойдаланган ҳолда ишлаб чиқариш жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолаш механизмларини ишлаб чиқиш;
- фикрлар ҳар хил бўлган шароитда тўғри қарор қабул қилиш;
- бажараётган фаолияти бўйича иш режасини тузиш, назорат қилиш ва амалга оширилган ишнинг натижаларини баҳолаш;
- турли ўқув муассасалари, ташкилотларга раҳбарлик қилиш, таълим ва соҳа билан боғлиқ бошқа ишларни режалаштириш, уларни йўлга қўя билиш;
- янги технологиялар, таълимнинг замонавий усуллари асосида ўқитишни ташкил қилиш ва уларни бошқариш;
- таълим ва ўқитиш сифатини бошқариш жараёнларини ишлаб чиқиш ва уларни амалга татбиқ қила олиш;
- ўқув жараёнларини амалга ошириш учун зарур бўлган ташкилий ишларни режалаштириш;
- давлат бошқаруви тизимида ташкилот ва органларга раҳбарлик қилиш, жамоа бошқарувини йўлга қўйиш, меҳнат жамоалари ишини ташкил этиш.

2. 60112600-Мақтабгача ва бошланғич таълимда хорижий тил (тиллар бўйича) таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий компетенцияларига қўйиладиган талаблар

2.1. Умумий компетенциялар:

- давлат сиёсатининг долзарб масалаларини билиши, ижтимоий-иқтисодий муаммолар ва жараёнларни мустақил таҳлил қила олиши;

- хорижий тиллардан бирида касбий фаолиятига оид хужжатлар ва ишлар моҳиятини тушуниши, табиий- илмий фанлар бўйича касбий фаолияти доирасида зарурий билимларга эга бўлиши ҳамда улардан замонавий илмий асосда ҳаётда ва ўз касб фаолиятида фойдалана билиши;
- ахборот йиғиш, сақлаш, қайта ишлаш ва улардан фойдаланиш усуллари эгаллаган бўлиши, ўз касбий фаолиятида мустақил асосланган қарорлар қабул қила олиши;
- тегишли бакалавриат йўналиши бўйича рақобатбардош умумкасбий тайёргарликка эга бўлиши;
- янги билимларни мустақил эгаллай билиши, ўз устида ишлаши ва меҳнат фаолиятини илмий асосда ташкил қила олиши;
- соғлом турмуш тарзи ва унга амал қилиш зарурияти тўғрисида тасаввурга эга бўлиш.

2.2 . Касбий компетенциялар:

- меъерий-ҳуқуқий хужжатларни излаш, таҳлил қилиш ва улардан касбий фаолиятда фойдаланиш кўникмаларига эга бўлиш;
- мактабгача ва умумий ўрта таълим муассасаларида хорижий тил ва адабиётини ўқитиш;
- эрта ёшда болаларга чет тилини ўқитишнинг инновацион методикаларини ўзлаштириш ва амалда қўллай олиш;
- мактабгача ва умумий ўрта таълим мактабларида ўқув-тарбия жараёнини ташкил этиш; мактабгача таълим муассасалари ва умумий ўрта таълим мактабларида тўгарак раҳбарлигини олиб бориш;
- мактабгача таълим ва умумий ўрта таълим (бошланғич таълим) тизимининг ихтисослигига мос таълим муассасалари ва унинг тармоқ бошқармаларида методист сифатида фаолият юритиш;
- турли давлат ва нодавлат муассасаларда, меҳмонхона, қўшма корхоналар, фирмаларда иш юритувчи, референт, техник ва бошқа таржима турларини амалга ошириш;
- чет тилларни интенсив шаклда ўргатиш (қисқа курслар);
- давлат ва давлатга қаршли бўлмаган хусусий ташкилотларда чет тиллардан таржимонлик қилиш.

Библиографик маълумотлар

УДК: 002: 651. 1/7

Гуруҳ Т 55

ОКС 01.040.01

Таянч сўзлар:

касбий фаолият тури, компетенция, кредит-модуль тизими, таълим йўналиши, касбий фаолият объекти, касбий фаолият соҳаси, бакалавриатнинг асосий ўқув режа ва фан дастурлари, профиль, кредит-модуль тизими, ўқиб-ўрганиш натижалари, малака талаблари, бакалавриатнинг ўқув жараёни, таълим сифатини баҳолаш ва назорат қилиш, мустақил таълим, ишлаб чиқариш, малака амалиёти, битирув малакавий иши, давлат аттестацияси, ўқув фанлари блоки, олий таълим муассасаси, таълим жараёни, бошқарув жараёни, ишлаб чиқариш, илмий тадқиқот жараёни.

КЕЛИШУВ ВАРАҒИ

ИШЛАБ ЧИҚИЛДИ:

Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети

Ректор _____ **У.Азизов**

2021 йил “ _____ ” _____

КЕЛИШИЛДИ:

**Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги
хузуридаги Олий таълимни
ривожлантириш тадқиқотлари ва илғор
технологияларни татбиқ этиш маркази**

Директор в.б. _____ **М.Эсонов**

2021 йил “ _____ ” _____

М.Ў.

**Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими
вазирлиги хузуридаги
Республика таълим маркази**

Директор _____ **Ш.Сатторов**

2021 йил “ _____ ” _____

М.Ў.

**Низомий номидаги
Тошкент давлат педагогика
университети**

Ректор _____ **А.Умаров**

2021 йил “ _____ ” _____

**Мирзо Улуғбек номидаги
Ўзбекистон миллий университети**

Ректор _____ **И. У. Мажидов**

2021 йил “ _____ ” _____

М.Ў.

